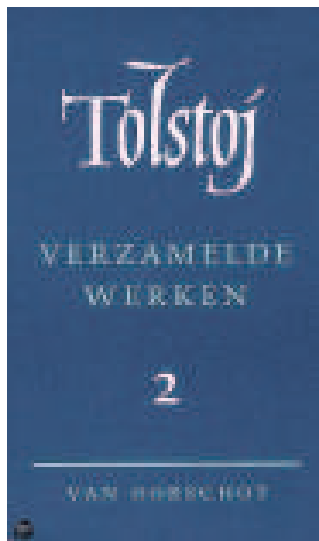

De beste boeken van 2015

Parels voor de lezers

De recensenten van Het Parool hebben traditiegetrouw een lijstje gemaakt van hun drie favoriete boeken van het (bijna) afgelopen jaar. Er is weer heel wat moois verschenen...

Door het paard zelf verteld

Mijn mooiste boek van 2015 is *Het achterhuis* van Anne Frank, dat ik heb herlezen na een bezoek aan Westerbork, maar daarvan kun je niet beweren dat het in 2015 is verschenen. Wat wel in aanmerking komt: de nieuwe, vorige maand verschenen, prachtig lopende vertaling van **Verzamelde werken 2 – Verhalen** van Tolstoj (Van Oorschot), met uitsluitend verhalen en novellen.

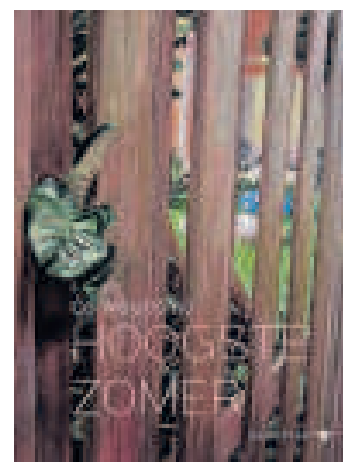
In zijn romans houdt Tolstoj graag lange tirades over de historie of de opvoeding, in zijn verhalen is die neiging vrijwel afwezig. Soms een kleine – niet voor de hand liggende – algemeenheid, zoals wanneer hij uitlegt waarom jonge mensen vaak conservatief zijn.

Het zijn schitterende verhalen zoals *De dood van Ivan Iljitsj*, waarvan het einde na-echoot in het einde van *De avonden* van Reve, *Cholstomer*, de geschiedenis van een paard, door het paard zelf verteld aan de hem aanvankelijk vijandig gezinde kudde die hem omringt, en *Hadzji Moerat*, een historische vertelling van ongekende allure. Het beroemde, maar te wijldopige *De Kreutzersonate* staat er ook in.

In het tweede deel van de biografie van W.F. Hermans, **De zanger van de wrok** (Bezige Bij), geeft Willem Otterspeer een fascinerend, soms ontluisterend inzicht in Hermans' gekwelde, paranoïde persoonlijkheid en zijn door ruzies getekende leven. Zelfs de aanhankelijkste vriend werd uiteindelijk voor verrader uitgemaakt. Hij stierf een eenzame, bittere dood, ondanks de aanwezigheid van zijn vrouw en zijn zoon.

Moeders zijn in de mode: Adriaan van Dis, Jan Siebelink, Hugo Borst schreven erover. En Maarten 't Hart, die in **Magdalena** (Arbeiderspers) liefdevol zijn onmogelijke moeder portretteert. Hij is in zijn eigenwijsheid ook een naïeve schrijver, als hij zich keert tegen het geloof van zijn ouders. Zo verpest hij het einde van zijn boek door de protestantse belijdenis regel voor regel te ontleden en aan te vallen. Toch jammer van zo'n mooi boek.

Jos Bloemkolk

De poëzie in al haar facetten

2015 was een beter jaar voor de poëzie dan vorig jaar. En er zijn meer goede bundels dan deze drie (of strikt genomen vier), maar deze dichtbundels waren het meest opmerkelijk.

Co Woudstra had genomineerd moeten worden voor de VSB poëzieprijs. In plaats daarvan is er een grotendeels vreugdeloze selectie gemaakt uit de Nederlandse poëzie, terwijl poëzie zoveel leuker kan zijn. Dat blijkt bijvoorbeeld uit **Hoogste zomer** (De Bezige Bij) van Woudstra waarin hij (in het licht van het voorgaande haast ironisch) dicht over het verlangen gezien te worden. In deze diffuse bundel kunnen aanklacht en constatering makkelijk verward worden. Hij gebruikt verschillende taalregisters. Hij roept, rijmt, grapt, schertst, relativeert en heeft een

Willem Thies blinkt uit in zinnen om te koesteren

goed oog voor tragiek. Kortom: hij viert de poëzie in al haar facetten.

Willem Thies schreef een opvallend dwingend bundel met **Meer mensen dan reddingsvesten** (Podium). De relatie van de verteller staat op het spel. Terwijl de twee geliefden steeds verder van elkaar verwijderd raken, neemt de dreiging toe. Maar waar Thies vooral in uitblinkt, zijn de fenomenale geladen observaties. Hij schreef gedichten en vooral zinnen om te koesteren.

Een gedeelde derde plaats (ik smokkel) voor twee oude rotten in het vak. Remco Campert schrijft in **Verloop van jaren** (De Bezige Bij) vanuit het perspectief van zijn alter ego Walter rake en haast volmaakte gedichten over de nadagen van zijn veelbewogen leven. Op het moment van lezing krijgen zijn gedichten al de status van klassieker. Dat geldt zeker niet voor het lijvige **Medeweten** (Podium) van Antjie Krog, waarin apartheid, ouder worden en taal centraal staan. Met name het spel met de taal, klankassociaties en de eigen-gereide uitbreiding van het Afrikaans, maken de bundel zeer de moeite waard. Fuck ups, jakhals en fakkels vormen samen 'fokkals'.

Dieuwertje Mertens

Verborgene agenda's

Veruit de beste thriller van 2015 is **Met geslepen messen** (Ambo/Anthos), van de Amerikaan Olen Steinhauer. Het boek beschrijft de nasleep van een rampzalig verlopen vliegtuigkaping in Wenen, vijf jaar geleden. De gebeurtenissen grepen CIA-agent Celia Harrison zo aan dat ze ontslag nam en naar Amerika verhuisde. Onlangs is een nieuw onderzoek gestart naar het vliegtuigincident, onder leiding van CIA-man Harry Pelham. Hij reist af naar de huidige woonplaats van Celia, die tegenwoordig getrouwd is en moeder van twee kinderen. Pikante bijzonderheid: ten tijde van de ramp waren zij behalve collega's ook hartstochtelijke minnaars.

Het verhaal speelt zich grotendeels af in een restaurant. Beide hoofdpersonen hebben de laatste jaren flink wat bijgeleerd over de stiekeme bezigheden van de ander voor en tijdens de kaping, en dat heeft hen niet milder gestemd jegens hun grote liefde van weleer. Geleidelijk ontdekken we welke verborgen agenda's zij naar het restaurant hebben meegenomen. Het verdient aanbeveling tijdens het lezen de meest onthullende passages te markeren. Dat scheelt een slok op de borrel bij de tweede leesronde, want die zal wel nodig zijn gezien de enorme informatiedichtheid.

Ook Dennis Lehane blijkt uitstekend de weg te weten in de wereld van corruptie en andere criminaliteit aan beide zijden van de wet. Hoofdpersoon van **Verloren wereld** (Ambo/Anthos) mag dan de voormalige gangsterbaas Joe Coughlin zijn, dat weerhoudt de auteur er niet van om – onder meer – een vertrouwensarts en een huurmoordenaar hun bijrol kortstondig te laten ontstijgen. Lehanes proza is als altijd stilistisch beeldschoon.

In **Het meisje in de trein** (Bruna) van Paula Hawkins bemoeit alcoholiste Rachel – dik en werkloos – zich met allerhande zaken die haar niet aangaan. Zoals de baby van haar ex en de verdwijning van een jonge vrouw die ze slechts kende vanuit haar treinraam. Bijna niemand is gediend van haar goedbedoelde interventies. Patricia Highsmith zou geapplaudiseerd hebben voor Hawkins' psychologische vernuft.

Hans Knechtmans